

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE 2015 ROK

I. Dane stowarzyszenia:

Stowarzyszenie „Dla Ziemi”
Bratnik 5
21-132 Kamionka
Tel.: 81 8527876 lub 603 882 082
E- mail: dlaziemi@dlaziemi.org
Strona: www.dlaziemi.org
KRS: 0000010332
NIP: 714 127 08 34
Regon: 430581254

Zarząd stowarzyszenia:

Prezeska- Ewa Kozdraj
Sekretarz- Nicole GrosPierre- Słomińska
Skarbniczka- Elżbieta Rojek

Komisja Rewizyjna

Krzysztof Grzegorzczak
Elżbieta Pęczuła
Kacper Pęczuła

II. Cele i formy działalności statutowej

1. Celami Stowarzyszenia są:

- a) stworzenie warunków pełnej realizacji, gwarantowanej Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, wolności zrzeszania się, umożliwienie członkom Stowarzyszenia równego, bez względu na przekonania prawa czynnego uczestniczenia w życiu publiczno- gospodarczym, wyrażania zróżnicowanych poglądów oraz realizacji indywidualnych zainteresowań.
- b) popularyzacja technologii sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi
- c) podnoszenie poziomu wiedzy zawodowej i świadomości ekologicznej społeczności regionu.
- d) działania na rzecz mniejszości narodowych i uchodźców
- e) edukacja globalna i edukacja rozwojowa
- f) wymiany międzynarodowe i kontakty z zagranicą
- g) prowadzenie działalności gospodarczej według zasad określonych w odrębnych przepisach prawa.
- h) organizowanie ruchu społecznego i kulturalnego wokół Stowarzyszenia.
- i) rozwój lokalny,
- j) działania na rzecz rozwoju demokracji lokalnej
- k) propagowanie postaw antydyskrymacyjnych i działań na rzecz praw człowieka,
- l) propagowanie szeroko rozumianej polityki Unii Europejskiej
- ł) inicjowanie i wspieranie społecznej i zawodowej aktywności obywateli, zwłaszcza z grup 2

szczególnego ryzyka lub wykluczonych społecznie, w tym min. bezrobotnych, niepełnosprawnych, seniorów, kobiet, młodzieży i dzieci,

m) inicjowanie i wspieranie działalności w zakresie edukacji, kultury i sportu, szczególnie osób zamieszkałych na obszarach wiejskich i małomiasteczkowych,

n) promowanie i organizowanie wolontariatu,

o) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym wśród osób w każdej kategorii wiekowej

2. Stowarzyszenie realizuje swoje cele przez:

a) gromadzenie środków finansowych, zasobów materialnych i rzeczowych w postaci składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku Stowarzyszenia, z ofiarności publicznej oraz z zysków z działalności gospodarczej odprowadzanych na realizację celów statutowych i zadań nakreślonych przez Zarząd.

b) organizowanie i finansowanie ze środków Stowarzyszenia szkoleń, kursów, prelekcji, wykładów, seminariów, zajęć praktycznej nauki zawodu, zagadnień ochrony środowiska i zasad prowadzenia działalności gospodarczej.

c) organizowanie ekoturystyki, warsztatów, koncertów, innych wydarzeń kulturotwórczych i imprez publicznych, z których dochód ma być przeznaczony na cele Stowarzyszenia.

d) rozwijanie infrastruktury służącej do działalności statutowej Stowarzyszenia.

e) prowadzenie działalności gospodarczej, handlowej i usługowej, w tym również eksportu i importu towarów, płodów rolnych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

f) nawiązywanie kontaktów i współpraca z władzami terenowymi, organizacjami ekologicznymi, producentami narzędzi i maszyn, fundacjami, placówkami doświadczalno-naukowymi, dystrybutorami żywności naturalnej.

g) prowadzenie działalności promocyjnej i reklamowej w kraju i za granicą, a także organizowanie w regionie imprez połączonych z promocją i reklamą własnych osiągnięć.

h) gromadzenie dokumentacji i fotografii oraz innych zbiorów dokumentujących działalność Stowarzyszenia.

i) rozwijanie działalności w następujących obszarach: kultura, oświata, edukacja, ekologia, rozwój lokalny i regionalny, działalność wydawnicza oraz edukacyjno- szkoleniowa, prawa człowieka, prawa uchodźców i innych grup dyskryminowanych

j) promowanie, udostępnianie i upowszechnianie nowoczesnych mediów i technologii.

III. Działania w 2015 roku

W 2015 roku, nasza organizacja była zaangażowana w kilka projektów. Jeden z nich będzie kontynuowany w 2016 roku.

1. Projekt „Głosem kobiet”

Koordinacja: Ewa Kozdraj i Magdalena Kawa

Projekt, rozpoczęty w lutym 2014, potrwa do stycznia 2016 roku, a współfinansowany jest z Funduszy EOG, w programie „Zwalczanie dyskryminacji”, których Operatorem jest Fundacja Batorego, to szereg działań edukacyjnych i kulturalnych zmierzających do przeciwdziałania mowie nienawiści, dyskryminacji oraz aktom nietolerancji w miejscowościach na Lubelszczyźnie, w których znajdują się ośrodki dla cudzoziemców.

Głównymi bohaterkami projektu są kobiety - uchodźczynie, osoby, które zmuszone były opuścić kraje swojego pochodzenia i rozpocząć życie w Polsce. Zachęcamy je do aktywności społecznej. Kobiety poprzez swoje historie przybliżą także kultury i religie krajów, z których przybyły. Wierzmy, że wzajemne poznanie przełamuje stereotypy, pomaga zrozumieć to co obce i nieznanne, przeciwdziała dyskryminacji, mowie nienawiści.

Projekt zakłada szereg działań skierowanych do różnych grup odbiorców. Głównymi miejscami działań są: Wołyń, Milanów, Łuków i Lublin. Zorganizowaliśmy w Lublinie w Trybunale Koronnym konferencję, szkolenia dla kadry nauczycielskiej oraz uchodźczyń, z udziałem naszego partnera- organizacji Norsk Folkehjelp z Oslo. Od 2015 roku ruszyliśmy z serią spotkań w Klubach Kobiet działających w różnych miejscowościach na Lubelszczyźnie, które były okazją do integracji i wzajemnego poznania się kobiet polskich i uchodźczych. Odbłyły się także warsztaty z udziałem uchodźczyń dla młodzieży licealnej, po nich młodzież pracowała nad stworzeniem "Wiosek pokoju". Wspólnie z Dariuszem Paczkowskim z Fundacji Klamra młodzież gimnazjalna namalowała murale. Dzieci ze szkoły podstawowej przygotowały przedstawienia teatralne. Opracowaliśmy internetową kampanię społeczną „Jestem kobietą. Mieszkam w Polsce”- w jej ramach powstał m.in. film oraz reportaż radiowy. Wydaliśmy internetową publikację podsumowującą projekt, przetłumaczoną na język angielski i rosyjski.

Podczas projektu nauczyliśmy się od norweskiej organizacji partnerskiej – Norwegian People’s Aid – od wielu lat pracującej w obszarze integracji uchodźczyń oraz przeciwdziałania dyskryminacji.

Strona projektu: <http://www.dlaziemi.org/gloskobiet/index.html>

Strona kampanii: <https://web.facebook.com/kampaniajestemkobieta/>

Załączmy linki do raportów:

Raport po polsku: www.dlaziemi.org/gloskobiet/img/glosem_kobiet_raport_z_dzialan.pdf

Raport po angielsku: www.dlaziemi.org/gloskobiet/img/PUBLIKACJA/PUBLIKACJA_EN.pdf

Raport po rosyjsku: www.dlaziemi.org/gloskobiet/img/PUBLIKACJA/PUBLIKACJA_RU.pdf

2. Wizyta studyjna w Norwegii

8 spotkań, 6 dni, 5 osób i 4 miejscowości. Tak najkrócej można podsumować drugą wizytę studyjną Stowarzyszenia "Dla Ziemi" w Norwegii zorganizowaną w związku z realizacją projektu "Głosem kobiet". Dzięki środkom programu "Obywatele dla demokracji" w dniach od 1 do 6 lutego 2015 roku goszczono w norweskich instytucjach i organizacjach, które działają na rzecz integracji uchodźczyń/uchodźców i poprawy ich sytuacji. Wzorem roku poprzedniego do udziału w wizycie zaprosiliśmy nauczycielkę – tym razem towarzyszyła nam Urszula Jędrzejczyk, nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej oraz mentorka kulturowa z Lublina i osobę wywodzącą się ze środowiska uchodźczego – Yakhitę Arsoewą, pracującą jako pomoc nauczyciela dziecka

cudzoziemskiego. Stowarzyszenie Dla Ziemi reprezentowały - Ewa Kozdraj, Magdalena Kawa i Elżbieta Rojek.

Nasza wizyta rozpoczęła się w Bergen, drugim po Oslo największym mieście w Norwegii. Spotkałyśmy się tam z pracownikami Urzędu Miasta odpowiedzialnymi za integrację cudzoziemców, którzy starali się o nadanie statusu uchodźcy w Norwegii i których procedura zakończyła się pomyślnie. Realizowany, przez Urząd Miasta Bergen, dwuletni program integracyjny ma za zadanie przygotować te osoby do samodzielnego funkcjonowania w państwie przyjmującym.

Kolejną odwiedzoną przez nas instytucją był lokalny oddział naszej partnerskiej organizacji Norwegian People's Aid. Spotkanie z Åse Vaksinen Sælensminde było okazją do wzajemnego poznania się i wymiany doświadczeń.

Z Bergen wyruszyłyśmy do Oslo, gdzie miałyśmy zaplanowane cztery spotkania i warsztaty. Pierwsze z nich odbyło się z przedstawicielami klubu dla chłopców wywodzących się ze środowisk migranckich. Dzięki wsparciu finansowemu miejskich urzędników chłopcy (podobny klub prowadzony był także przez nauczycielkę dla dziewcząt) mogli wspólnie spędzać czas wolny. Klub pełnił także funkcję wychowawczą, zarówno organizatorzy, jak i Urząd Miasta w Oslo zakładali, że ciekawa forma spędzania czasu wolnego zniechęci młodych chłopców do podejmowania działań kryminogennych.

Drugi dzień w Oslo rozpoczęłyśmy od wizyty w organizacji Save the children, gdzie od Rannveig Åsheim, Phuong Nguyen i Annicken Lundgård mogłyśmy się dowiedzieć o działaniach skierowanych do dzieci przybywających do Norwegii jako uchodźcy (zarówno tych przyjeżdżających z rodzinami jak i tych przybywających bez opieki dorosłych).

Organizacja współpracuje z liczną grupą wolontariuszy, którzy realizują działania zarówno w ośrodkach dla uchodźców, jak i w wielu miastach Norwegii.

Kolejna zaplanowana wizyta odbyła się w Ośrodku dla Cudzoziemców w Dikemark niedaleko Oslo. Jest to jeden z ośmiu ośrodków prowadzonych przez Norwegian People's Aid, naszą organizację partnerską. Dzięki kierownikowi ośrodka- Arnemu, mogłyśmy nie tylko dowiedzieć się o zasadach panujących w ośrodku, sytuacji uchodźców w Norwegii, ale i dokładnie zobaczyć warunki, w jakich mieszkają cudzoziemcy przebywający w ośrodku. Duże wrażenie zrobił na nas sposób prowadzenia ośrodka przez osoby z organizacji pozarządowej- przyjacielskie i życzliwe podejście do mieszkańców, jak również zainteresowanie ich losami i chęć niesienia im pomocy.

Ostatni dzień w Oslo upłynął nam na spotkaniu ewaluacyjno- planującym z Camillą Peace Sundvoll z Norwegian People's Aid, która współpracuje z nami przy projekcie "Głosem kobiet", a także na szkoleniu w Centrum kryzysowym dla kobiet. Wizyta w tej organizacji pozwoliła nam poznać sytuację kobiet uchodźczyń i migrantek, ale także Norweżek, które doświadczyły przemocy.

Z Oslo udałyśmy się do małej miejscowości Holmestrand, gdzie gościłyśmy w Szkole Podstawowej, w klasie Anne Hem. Poprowadziłyśmy lekcję dotyczącą tematyki uchodźczej (zgodną z norweskim programem szkolnym). Urszula Jędrzejczyk zaprezentowała działania integrujące dzieci cudzoziemskie ze społecznością lokalną, podejmowane przez Szkołę Podstawową nr 31. Był też czas na dyskusję i prezentację działań naszej organizacji.

Czas spędzony w Norwegii to zdobycie kolejnej porcji wiedzy i doświadczeń, które wykorzystamy w naszej codziennej pracy. Dzięki różnorodności organizacji, instytucji, a także spotkaniom z przedstawicielami „inicjatyw oddolnych”, miałyśmy okazję zdobyć dużą wiedzę na temat działań w Norwegii w tematyce związanej z uchodźczyniami/uchodźcami. Okazało się także, że my jako organizacja, a także Urszula Jędrzejczyk jako przedstawicielka współpracującej z nami szkoły, posiadamy już doświadczenia i realizujemy działania, które wzbudziły duże zainteresowanie i mogą być wzorem dobrych praktyk dla organizacji i instytucji norweskich.

Wizyta odbyła się w ramach programu Obywatele dla Demokracji finansowanego z Funduszy EOG.

W ramach Funduszy Norweskich nasza prezeska wzięła udział w wizycie studyjnej w Norwegii w kwietniu 2015 r.

2. Projekt „Chcemy mieszkać w Polsce”

Koordinacja: Ewa Kozdraj i Elżbieta Rojek

Był to projekt współfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich (EFI) oraz budżetu państwa, przy udziale Urzędu Miasta Lublin, skierowany głównie do uchodźców z pobytem tolerowanym, osób po abolicji oraz do społeczeństwa polskiego. Działania projektowe miały miejsce głównie na terenie Lublina i Łukowa, ale także w mniejszych miejscowościach Lubelszczyzny.

Głównym celem projektu było wsparcie procesu integracji z polskim społeczeństwem, dość specyficznej grupy, jaką są uchodźcy z pobytem tolerowanym. Pobyt tolerowany otrzymują osoby, którym nie przyznano statusu uchodźcy, ale nie wolno ich wydrzeć do kraju pochodzenia, ze względu na zagrożenie życia oraz łamanie w ich kraju podstawowych praw człowieka. Osoby te pozostają w naszym państwie długo, ponieważ sytuacja w ich krajach nie pozwala im wrócić, natomiast poziom ich kompetencji, głównie językowych i kulturowych, nie zawsze jest na tyle wysoki, by móc sobie poradzić z wieloma kwestiami codziennego życia w Polsce, co przeszkadza w procesie integracji. Osoby z pobytem tolerowanym nie otrzymują także pomocy materialnej. W związku z tym są często w trudniejszej sytuacji niż inni cudzoziemcy ponieważ, są zobligowane np. do wynajmu mieszkań w cenach wolnorynkowych.

W ramach projektu proponowaliśmy działania mające na celu integrację uchodźców z naszym społeczeństwem, umożliwiające im uzyskanie podstawowej wiedzy dotyczącej języka, historii, instytucji, aspektów społeczno-gospodarczych, życia kulturalnego oraz podstawowych norm i wartości. Poprzez działania skierowane do polskiego społeczeństwa przyjmującego, czyli bardzo atrakcyjne warsztaty edukacyjno- artystyczne oraz kampanię informacyjną, mieliśmy nadzieję na poprawę ich wizerunku, na przełamywanie stereotypów.

Projekt trwał od lutego 2014 do czerwca 2015 roku.

Strona projektu: <http://www.dlaziemi.org/chcemymieszkacwpolsce/index.html>

3. „Bajkowe ogrody- nasz sposób na integrację- finansowany w ramach dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej

Koordinacja: Elżbieta Rojek

Głównym celem projektu było wyrównanie szans edukacyjnych dzieci uchodźców z terenu Bezwoli i Łukowa (zarówno z ośrodka dla uchodźców, jak i mieszkających prywatnie), będących w wieku szkoły podstawowej oraz przygotowanie ich do podjęcia nauki w szkole. Ten cel osiągnęliśmy poprzez zrealizowanie 160 godzin lekcji języka polskiego, podczas wakacji w Ośrodkach dla Cudzoziemców w Bezwoli i w Łukowie. Były to być lekcje języka polskiego, prowadzone wypracowanymi w Lublinie w 2012 roku metodami, przez nauczycielki- mentorkę kulturową panią Urszulę Jędrzejczyk, ale także przez sztukę, w formie nauki rymowanek, wierszy i piosenek.

Udało nam się zorganizować także dwie piękne, dwudniowe wycieczki, jedną dla grupy z Bezwoli (31 osób + opiekunowie), druga dla grupy z Łukowa (27 osób+ opiekunowie).

Kolejnym celem było przeciwdziałanie nieporozumieniom i konfliktom na tle międzykulturowym w środowisku szkolnym, poprzez integrację dwóch odmiennych

kulturowo środowisk- polskiego i uchodźczego, młodych osób mieszkających w Ośrodkach dla Cudzoziemców w Bezwoli, Wohyniu, Lublinie i w Łukowie ze środowiskiem lokalnym. Ten cel realizowaliśmy poprzez przeprowadzenie w czterech szkołach, w wyznaczonych sześciu klasach integracyjnych, bardzo ciekawych warsztatów z zakresu tworzenia makiet bajkowych ogrodów. Przez okres dwóch miesięcy powstało sześć takich ogródków, trzy w taczkach, jeden w balii, jeden w wielkiej donicy i jeden na zewnątrz szkoły (Bezwola). To działanie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem zarówno dzieci, jak i kadry szkolnej. Nasze cele realizowaliśmy także poprzez zamalowywanie napisów, krzywdzące różne grupy społeczne. We współpracy ze szkołami powstały cztery murale w tym dwa duże i profesjonalne i dwa mniejsze.

Strona projektu: <http://bajkoweogrody.dlaziemi.org/>

4. „Grający Plac Zabaw- finansowanie Urząd Miasta Lublin

W ramach Programu Dzielnice Kultury, którego celem jest rozwój potencjału kulturalnego 27 dzielnic Lublina, realizowaliśmy projekt w dzielnicy Czuby, poprzez zwiększenie aktywnego uczestnictwa w kulturze mieszkańców Lublina oraz stworzenie nowych możliwości do podnoszenia kompetencji kulturowych.

Wytyczone cele zostały osiągnięte poprzez działania z zakresu edukacji kulturalnej, jakimi było:

- przeprowadzenie serii warsztatów z zakresu tworzenia instrumentów muzycznych (40 godzin) oraz nauki gry na nich (40 godzin);
- stworzenie dwóch instalacji do Grającego Placu Zabaw w Domu Kultury Łęgi, dostępnych dla mieszkańców dzielnicy Czuby,
- pokaz dla rodziców, który odbył się w dniu 5 grudnia 2015 roku, w Domu Kultury Łęgi.

Więcej na:

<http://grajacyplaczabaw.pl/>

5. Projekt „Nasz latawcowy zawrót głowy w Bronowicach”- finansowanie Urząd Miasta Lublin

Wytyczone cele zrealizowaliśmy poprzez dwa działania z zakresu edukacji kulturalnej:

- wspólne projektowanie i budowanie latawców dla dzieci i młodzieży, czyli cykl warsztatów artystycznych, a także wspólną pracę nad przygotowaniem Festiwalu Latawców- medialnego wydarzenia na terenie dzielnicy Bronowice oraz
- poprzez wspólne warsztaty filmowe- warsztaty animacji poklatkowej (animacja plasteliny, wycinanka, rysunek, piksilacja), w tym filmiki o powstawaniu latawców.

Wszystkie filmiki umieszczone zostały na stronie internetowej oraz na Platformie Edukacyjnej, gdzie umieszczane były informacje o wszystkim co wiąże się z latawcami, instrukcje jak tworzyć latawce, a także zdjęcia i wyprodukowane filmiki oraz scenariusze zajęć, wszystko objęte wolną licencją Creative Commons.

Zrealizowano:

1. Stworzenie Platformy Edukacyjnej na której dzieci, pod okiem nauczycielki Urszuli Jędrzejczyk umieszczały informacje o latawcach:

Adres Platformy: <http://latawcowyzawrotglowy.pl/course/view.php?id=4>

2. Przeprowadzono 60 godzin warsztatów z zakresu animacji poklatkowej, prowadzonych równocześnie przez dwie osoby (Natalię Jarosz i Kosmę Kozdraja), w wyniku których powstały dwa filmiki, stworzone przez dzieci w SP nr 31 w Lublinie, w dzielnicy Bronowice. Są to:

- Abecadło: <https://www.youtube.com/watch?v=G4OZZ9v7IfE>

- Różne filmiki: <https://www.youtube.com/watch?v=Bhwx53oZYH8>

3. Przeprowadzono 60 godzin warsztatów z zakresu budowania latawców, prowadzonych równocześnie przez dwie osoby (Natalię Jarosz i Kosmę Kozdraja), w wyniku których powstało 55 latawców, w tym:

- 26 w SP nr 31 w Lublinie

- 15 w Gimnazjum nr 14

- 14 w Domu Kultury Bronowice

4. Zaplanowano i przeprowadzono Festiwal Latawcowy, połączony z konkursem na najpiękniejszy latawiec. Do konkursu zostało zgłoszonych 47 latawców (wykonanych przez 52 osoby), z których autorka jednego wygrała nagrodę główną, czyli tablet, natomiast cztery osoby otrzymały wyróżnienia- profesjonalne latawce.

Relacja z Festiwalu znalazła się w Radio Lublin:

<http://moje.radio.lublin.pl/lubelskie-niebo-pelne-latawcow.html>

5. Pani Czesława Borowik- dziennikarka, nagrała z uchodźcami materiały radiowe z zakresu historii mówionej, które posłużyły do realizacji audycji radiowej, emitowanej w lipcu 2015 w Radio Lublin.

Reportaż nosi tytuł: „Jak latawce na wietrze”:

<http://moje.radio.lublin.pl/18-07-2015-kalejdoskop-regionalny-reportaz-czeslawy-borowik-jak-latawce-na-wietrze.html>

Promocja:

<http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosc/972704.html>

<http://kalendarz.ngo.pl/wiadomosc/977458.html>

<http://kalendarz.ngo.pl/wiadomosc/990890.html>

<http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosc/986847.html>

<http://kalendarz.ngo.pl/wiadomosc/1012485.html>

<http://kalendarz.ngo.pl/wiadomosc/1024909.html>

<http://kalendarz.ngo.pl/wiadomosc/1292066.html>

<http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosc/1444429.html>

<http://kalendarz.ngo.pl/wiadomosc/1639660.html>

<http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosc/1645790.html>

<http://kalendarz.ngo.pl/wiadomosc/1660097.html>

<http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosc/1665793.html>

<http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosc/1678476.html>

<http://kalendarz.ngo.pl/wiadomosc/1885096.html>

<http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosc/1893774.html>

http://www.telewizja.lukow.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=5154:ukowska-makieta-wioski-pokoju&catid=34:aktualnosci&Itemid=67

<http://www.podlasie24.pl/lukow/region/wioska-pokoju-w-i-lo-w-lukowie-17f7a.html>

http://www.telewizja.lukow.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=5215:wielokulturowy-mural-na-dwojce&catid=34:aktualnosci&Itemid=67

<http://www.podlasie24.pl/lukow/region/zmieniaja-sie-siany-budynku-gimnazjum-nr-2-w-lukowie-18202.html>

<http://www.podlasie24.pl/lukow/region/w-gimnazjum-nr-2-w-lukowie-powstanie-mural-18179.html>

<http://www.podlasie24.pl/lukow/region/uszlachetnianie-serc-i-dusz-18269.html>

<http://moje.radio.lublin.pl/glosem-kobiet-projekt-pomoz-zintegrowac-uchodzczyne.html>

<http://lubartow24.pl/informacje/lokalne/84172/>

dla_lubartowa,_dla_kaukazu,_dla_tybetu_
oto_stowarzyszenie_dla_ziemi/

Artykuł w Dzienniku Wschodnim: SKAN

<http://moje.radio.lublin.pl/zywa-biblioteka-zawitala-do-lubelskiego-liceum.html>

<http://moje.radio.lublin.pl/oducz-sie-nienawisci.html>

<http://centrum.fm/rola-edukacji-miedzykulturowej/>

<http://www.tvp.pl/lublin/informacyjne/panorama-lubelska/wideo/27-maja-2014-g-2200/15382616>

<http://moje.radio.lublin.pl/zywa-biblioteka-zawitala-do-lubelskiego-liceum.html>

<http://lubelskie.ngo.pl/wiadomosc/1024909.html>